

ПОЛЬСЬКА МОВА

5–9 класи

Програма
для загальноосвітніх навчальних закладів
з навчанням українською мовою

2016

9 клас

(70 годин; 2 години на тиждень)

(із них: 5 годин – на повторення матеріалу
на початку та наприкінці навчального року; 2 години – резервні)

Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів
<p>I. Мовленнєва лінія (21 год.)</p> <p>Аудіювання Удосконалення навичок сприймання і розуміння на слух незнайомих текстів, що належать до різних типів, стилів, жанрів мовлення.</p> <p>Сприймання на слух, розуміння художнього тексту (обсяг – 700-800 слів; тривалість звучання – 7-8 хвилин) і текстів інших стилів (обсяг – 600- 700 слів; тривалість звучання – 6-7 хвилин). Форми аудіювання: * з опорою на написаний текст – монолог, діалог, полілог (читання вчителем, читання учнем, аудіозапис); * без опори на написаний текст-монолог, діалог або полілог (читання вчителем, учнем, аудіозапис, радіо- і телепередача, навчальний фільм тощо).</p> <p>Аудіювання текстів, різних за: * жанрами (байки, легенди, притча, прислів'я, афоризми, вірші, поеми, оповідання, повість, новела, стаття, нарис, інструкція); * стилями (розмовний, художній, публіцистичний, науковий, науково-популярний, офіційно-діловий); * типами (опис, розповідь, роздум),– з дотриманням вимог щодо визначення теми, основної думки тексту та її розвитку, визначенням авторської позиції, стильової і художньої своєрідності тексту.</p> <p>Говоріння Усне діалогічне мовлення обсягом 9-10 реплік для двох учнів.</p> <p>Удосконалення умінь і навичок укладання діалогів різних типів. Розвиток навичок укладання і розігрування діалогів полемічного характеру на основі матеріалу прослуханих і прочитаних текстів. Інсценування тексту, імітація зразка, відновлення діалогів з пропусками, продовження незавершених діалогів та їх переклад. Удосконалення навичок укладання і розігрування діалогів за заданими ситуативними параметрами, темою, метою (з дотриманням вимог правильності, точності, логічності, чистоти,</p>	<p>Учень:</p> <p>* удосконалює навички вміння уважно слухати й розуміти з першого прослуховування тексти-монологи, діалоги, полілоги різних жанрів і стилів; * розуміє зміст почутого тексту; * оцінює зміст, встановлює причинно-наслідкові зв'язки; * розуміє тему, авторську позицію, основну думку тексту та її розвиток, емоційно-експресивну, стильову і художню своєрідність текстів;</p> <p>* усно складає діалоги різних типів, у тому числі полемічного характеру; * відновлює пропущені репліки в діалозі; * продовжує діалоги в межах стереотипних ситуацій із застосуванням етикетних формул; * перекладає текст; * дотримується вимог правильності, точності, логічності, чистоти, доцільності, виразності мовлення;</p>

Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів
<p>доцільності, виразності мовлення), з урахуванням підготовленості співрозмовника до сприйняття інформації, з використанням невербальної комунікації (погляди, жести, міміка).</p> <p>Усне монологічне мовлення</p> <p>Типи мовлення – опис, розповідь (повідомлення), міркування з аргументацією власної точки зору, узагальненням підсумків.</p> <p>Види і зміст навчальної діяльності</p> <p>Усне докладне і вибіркоче переказування тексту з оцінкою його змісту, структури, стильової та художньої своєрідності. Укладання питань за тестом, пояснення значень незнайомих слів за допомогою тлумачного, перекладного словників, відновлення речень і порушеної цілісності тексту, імітація зразка. Усна трансформація текстів і їх заучування. Визначення теми (широкої, вузької), виявлення основної думки тексту, надання йому заголовка, продовження незакінченої думки тексту. Усний твір-міркування на морально-етичну тему. Усний переказ, твір (контрольний) на тему за вибором учителя.</p> <p>Читання</p> <p>Удосконалення техніки читання вголос і мовчки, розуміння самостійно прочитаних текстів, що належать до різних типів, стилів, жанрів.</p> <p>Виразне читання вголос зі зрозумінням текстів різних стилів і жанрів (зі швидкістю 100-120 слів на хвилину), з урахуванням засобів зв'язку речень у тексті. Читання мовчки і розуміння незнайомого тексту зі швидкістю 90 слів за хвилину. Перегляд тексту в пошуках потрібної або цікавої інформації. Читання мовчки і розуміння науково-популярних</p>	<p>* усно складає монологічні висловлювання різних типів мовлення, у тому числі за самостійно укладеним, спільно розробленим або запропонованим учителем планом;</p> <p>* надає тексту заголовки, докладно або вибірково переказує, визначає тему (широку, вузьку), основну думку тексту; * складає питання до тексту і відповідає на них; * витлумачує значення найуживаніших слів за допомогою словника, коментарів до тексту, з опорою на контекст, добирає синоніми або антоніми; * усно укладає в логічній послідовності опис, розповідь, міркування, надає коментарі до висловленого положення і аргументацію власної точки зору, узагальнює, підводить підсумки; * заучує напам'ять вірші та невеликі твори монологічного й діалогічного характеру; * перекладає текст з української мови на польську; * відновлює речення та порушену цілісність тексту, продовжує перерваний текст; * характеризує стильову і художню своєрідність тексту; * продукує усне контрольне монологічне висловлювання, переказ на тему, запропоновану вчителем;</p> <p>* виразно і швидко читає тексти різних стилів, типів, жанрів мовлення зі швидкістю 100-120 слів на хвилину відповідно до орфоепічно-інтонаційних норм польської мови; * інтонаційно, силою голосу висловлює своє ставлення до подій, зображених у тексті; * проглядає матеріал, розуміє основний зміст незнайомого тексту; * передбачає подальший розвиток подій;</p>

Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів
<p>текстів. Жанри для читання: оповідання, повісті, новели, нариси, п'єси, замітка, інструкція, легенди, байки, вірші, пісні, афоризми, прислів'я, приказки, статті. Стилі мовлення: художній, публіцистичний, науковий, науково-публіцистичний, офіційно-діловий.</p> <p>Письмо Розвиток навичок грамотного письма: виконання вправ на формування орфографічних і пунктуаційних навичок. Творче списування, письмо під диктовку слів, текстів; вправи на орфографічне промовляння, навчальні зорово-слухові, слухові диктанти; переклад слів і невеличких текстів, розгортання та згортання речень, писемні відповіді на питання. Виконання вправ на з'єднання простих речень у складні; на заміну, вставлення слів і словоформ; відповіді на питання. Контрольний, зорово-слуховий диктант як форма контролю в 2-ому півріччі (90-100 слів), слуховий диктант (80-90 слів) в кінці 1-го півріччя і наприкінці навчального року.</p> <p>Удосконалення умінь і навичок укладання писемних текстів (монолог, діалог) різних типів, стилів, жанрів: перекази з додатковим творчим завданням, твори різних видів з використанням допоміжних матеріалів і без них. Розвиток умінь і навичок написання творів на суспільно важливу тему, морально-етичну тему. Удосконалення умінь писати заяви, автобіографію. Контрольний твір (тема за вибором учителя або учня; кількість сторінок – 1–1,25).</p>	<p>* застосовує вибіркоче читання з метою пошуку потрібної інформації;</p> <p>* застосовує вивчені орфографічні і пунктуаційні правила на письмі; * поширює, згортає, трансформує речення; * перекладає невеличкі тексти, пише відповіді на питання, зорово-слуховий і слуховий диктанти; * пише докладний, стислий переказ із додатковим творчим завданням, твори різних видів з використанням допоміжних матеріалів і без них;</p> <p>* орієнтується в межах теми, добирає мікротеми, елементи змісту, мовні засоби згідно з задумом; * укладає складний план, систематизує зібраний матеріал; * пише стислий переказ на основі прослуханого, зберігає стиль тексту; * редагує чернетку, виправляє помилки; * пише контрольний твір на тему за вибором учителя або учня; * визначає типову ситуацію спілкування і характерні для польської мови правила мовлення; * знаходить, виправляє помилки і недоліки в змісті, побудові, мовному оформленні укладеного висловлювання;</p>
<p>II. Мовна лінія (47 год.) Загальні відомості про мову Мова і мовлення. Культура польського мовлення(1 год.). Повторення вивченого у 8 класі та</p>	<p>* орієнтується в межах теми, бере участь в обговоренні;</p>

Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів
<p>розширення знань (4 год.)</p> <p>Фонетика. Орфоепія. Графіка</p> <p>Характеристика голосних і приголосних звуків у польській мові (узагальнення знань). Уподібнення приголосних звуків за дзвінкістю / глухістю. Вимова префіксів і прийменників <i>przed, przy</i>, звука <i>w</i> після глухих приголосних. Ненаголошені слова (практично). Логічний наголос у реченні. Інтонація.</p> <p>Лексикологія і фразеологія (5 год.) Розширення та узагальнення знань.</p> <p>Активна і пасивна лексика польської мови. Застарілі слова (архаїзми, історизми); неологізми. Власні імена людей і географічні назви (з опорою на українську мову). Застарілі слова, неологізми, власні імена людей, географічні назви у складі польських фразеологізмів. Практичне засвоєння матеріалу: робота з текстами (за вибором учителя та учня).</p> <p>Будова слова. Словотвір (5 год.) Розширення та узагальнення знань.</p> <p>Похідні іменники та їх утворення. Похідні дієслова та специфіка їх утворення. Особливості творення інших частин мови (практично).</p> <p>Морфологія (12 год.)</p> <p>Частини мови: розширення та узагальнення знань</p> <p>Іменник</p> <p>Відмінювання іменників (повторення і поглиблення знань). Відмінювання іменників, що викликають труднощі в написанні (<i>ręka, przyjaciel, człowiek, brat, rok</i></p>	<p>* знає фонетичні ознаки голосних і приголосних звуків;</p> <p>* правильно вимовляє (відповідно до орфоепічних норм польської мови) уподібнені за дзвінкістю / глухістю приголосні, префікси та прийменники (<i>przed, przy</i>), звук <i>w</i> після глухих приголосних, ненаголошені слова;</p> <p>* вміє правильно ставити логічний наголос у реченні та інтонувати;</p> <p>* розрізняє активну і пасивну лексику (архаїзми, історизми, неологізми);</p> <p>* вживає у власному мовленні власні імена людей і географічні назви згідно з комунікативним завданням;</p> <p>* розмежує власні імена людей і географічні назви у складі фразеологізмів;</p> <p>* зіставляє найуживаніші фразеологізми, прислів'я, приказки з аналогічними українськими;</p> <p>* розмежує різні способи творення іменників, дієслів та інших частин мови (в тому числі слова, утворені за допомогою суфіксації, префіксації, суфіксально-префіксального способу, складання тощо);</p> <p>* утворює і вживає похідні іменники, похідні дієслова та інші частини мови, правильно узгоджує їх у висловлюванні;</p> <p>* застосовує знання і вміння з морфеміки, словотвору в практиці правопису, у власному мовленні;</p> <p>* правильно відмінює і вживає у мовленні іменники чоловічого, середнього, жіночого роду та іменники, що викликають труднощі (<i>ręka, przyjaciel, człowiek, brat, rok</i> тощо);</p>

Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів
<p>тощо). Невідмінювані іменники (з опорою на українську мову). Синтаксична роль іменників у реченні (закріплення знань). Практичне засвоєння матеріалу: робота з текстами (за вибором учителя та учня).</p> <p>Прикметник</p> <p>Ступені порівняння прикметників (повторення і поглиблення знань). Повні і короткі форми прикметників (<i>wesoły – wesół, pełny – pełen</i>), їх функція у реченні. Синтаксична роль прикметників. Робота з текстом: вплив прикметників на виразність мовлення. Практичне засвоєння матеріалу: робота з текстами (за вибором учителя та учня).</p> <p>Займенник</p> <p>Відмінювання займенників різних розрядів (повторення і поглиблення знань). Особливості вживання особових (<i>ja, ty, on, ona, ono, my, wy, oni, one</i>), вказівних займенників (<i>to, tam, ten</i>) та означальних займенників (<i>wszystek, wszelki, każdy</i>). Робота з текстом: знаходження займенників у тексті; коментування їх написання та визначення функції в тексті. Практичне засвоєння матеріалу: робота з текстами (за вибором учителя та учня).</p> <p>Дієслово</p> <p>Дієслова, що викликають труднощі при дієвідмінюванні (<i>móc, iść, wziąć, ciągnąć, rosnąć, pleść, siąść, stać</i>). Форми минулого часу дієслів типу <i>zacząć, ciągnąć</i>. Активний і пасивний стан дієслів. Синтаксична роль дієслів у реченні. Робота з текстом: розпізнавання дієслів у тексті; аналіз їх особливостей у відтворенні змісту (відображення часу; вживання в ролі присудка), творення форм минулого часу та вплив на стилістичні ознаки тексту.</p> <p>Дієприкметник як особлива форма дієслова: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Активні та пасивні дієприкметники. Безособові форми дієслів на <i>-no-, to-</i>.</p>	<p>* знаходить у реченні невідмінювані іменники, порівнює їх з українськими відповідниками, правильно вживає у власному мовленні; * визначає форму іменника в реченні, його синтаксичну роль; * знаходить іменники в тексті, розуміє їх вплив на стилістичні особливості твору;</p> <p>* утворює вищий і найвищий ступені порівняння прикметників, у тому числі від інших основ; * має уявлення про повні та короткі форми прикметників, їх функцію у реченні;</p> <p>* правильно відмінює займенники різних розрядів; * знає особливості вживання особових (<i>ja, ty, on, ona, ono, my, wy, oni, one</i>), вказівних займенників (<i>to, tam, ten</i>) та означальних займенників (<i>wszystek, wszelki, każdy</i>); * помічає і виправляє помилки в написанні та вживанні займенників;</p> <p>* правильно дієвідмінює дієслова в однині і множині, зокрема ті, що викликають труднощі (<i>móc, iść, wziąć, ciągnąć, rosnąć, pleść, siąść, stać</i>); * розуміє особливості творення форм минулого часу дієслів типу <i>zacząć, ciągnąć</i>, правильно їх утворює; * знаходить дієслова у тексті, аналізує їх морфологічні та синтаксичні ознаки в межах вивченого матеріалу; * розуміє значення дієслів у тексті;</p> <p>* знає загальне значення, морфологічні ознаки дієприкметника, його синтаксичну роль; * відрізняє дієприкметники від прикметників; * визначає дієприкметники активного і пасивного стану, засоби їх утворення;</p>

Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів
<p>Робота з текстом: виокремлення у тексті активних і пасивних дієприкметників, безособових форм на <i>-no-, -to-</i>.</p> <p>Практичне засвоєння матеріалу: робота з текстами (за вибором учителя та учня).</p> <p>Дієприслівник як незмінна форма дієслова, загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль.</p> <p>Вид і час дієприслівників.</p> <p>Дієприслівники доконаного та недоконаного виду.</p> <p>Робота з текстом: виокремлення в тексті дієприслівників доконаного та недоконаного виду.</p> <p>Числівник</p> <p>Лексико-граматичні розряди числівників (повторення і поглиблення знань).</p> <p>Неозначені числівники (<i>kilka, kilkoro, kilkanaście</i>).</p> <p>Синтаксична роль числівників у реченні. Робота з текстом: розпізнавання числівників у тексті; особливості у відтворенні змісту; вплив на стилістичні ознаки тексту.</p> <p>Прислівник</p> <p>Утворення прислівників. Відприкметникові прислівники (якісні) (<i>miło, lekko, wolno</i>).</p> <p>Синтаксична роль прислівників. Робота з текстом: використання прислівників у художніх, наукових, публіцистичних текстах.</p> <p>Службові частини мови: прийменник, сполучник, частка (повторення і поглиблення знань)</p> <p>Прийменник і прийменникове словосполучення.</p> <p>Вживання сполучників <i>i, a, ale, lecz, lub</i> у простому і складному реченнях.</p> <p>Частка та її функції.</p> <p>Вигук, його функції у реченні.</p> <p>Робота з текстом: виокремлення часток, вигуків та аналіз їх функцій у тексті.</p> <p>Синтаксис (6 год.)</p>	<ul style="list-style-type: none"> * знаходить у реченні дієприкметники, безособові форми дієслів на <i>-no-, -to-</i>; * використовує дієприкметники і дієприкметникові звороти у власному мовленні; * знає загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксичну роль дієприслівника; * визначає вид і час дієприслівників, дієприслівники доконаного та недоконаного виду; * знаходить у реченні дієприслівники; * правильно пише дієприслівники, правильно інтонуює речення з дієприслівниками; * використовує дієприслівники у власному мовленні; * визначає розряди числівників, зокрема неозначені числівники, вживає їх в усному мовленні; * складає і правильно пише речення з числівниками; * знаходить числівники в тексті, аналізує їх морфологічні та синтаксичні ознаки у межах вивченого матеріалу; * розуміє значення числівників у тексті; * знає про способи утворення прислівників від інших частин мови, зокрема від якісних прикметників; * вживає у мовленні, правильно пише прислівники; * знаходить прислівники у тексті, аналізує їх морфологічні та синтаксичні ознаки в межах вивченого матеріалу; * використовує службові частини мови в усному і писемному мовленні; * знаходить і розрізняє прийменник і прийменникове словосполучення; * правильно вживає сполучники <i>i, a, ale, lecz, lub</i> у простому і складному реченнях; * знаходить у реченні частки, вигуки, визначає їх функції;

Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів
<p>Складне речення та його ознаки</p> <p>Складне речення з безсполучниковим і сполучниковим (сурядним і підрядним) зв'язком. Складносурядне речення, його будова і засоби зв'язку в ньому.</p> <p>Смислові зв'язки між частинами складносурядного речення.</p> <p>Складнопідрядне речення, його будова і засоби зв'язку в ньому.</p> <p>Основні види складнопідрядних речень: з підметовими, присудковими, означальними, з'ясувальними, обставинними (місця, часу, способу дії, ступеня і міри, причини, мети, умови, наслідкові, допустові) та іншими підрядними частинами.</p> <p>Складнопідрядне речення з кількома підрядними частинами.</p> <p>Безсполучникове складне речення.</p> <p>Смислові відношення між частинами безсполучникового складного речення.</p> <p>Складне речення з різними видами сполучникового і безсполучникового зв'язку.</p> <p>Пряма і непряма мова як засоби передачі чужої мови.</p> <p>Заміна прямої мови непрямою. Цитата як засіб передачі чужої мови. Діалог (повторення, практично).</p> <p>Робота з текстом: виділення в тексті складних речень, різних за ознаками; цитат, діалогів і розширення поняття про їх функції у тексті.</p> <p>Стилістика (2 год.)</p> <p>Повторення і поглиблення поняття про стилі мовлення та їх особливості</p> <p>Стилі і типи мовлення (узагальнення вивченого). Науковий і офіційно-діловий стилі: типова ситуація спілкування, мовні особливості. Засоби зв'язку в науковому тексті.</p> <p>Жанри наукового стилю: тези, конспект, реферат, заява, автобіографія.</p> <p>Правила офіційного спілкування.</p> <p>Практичне засвоєння матеріалу: робота з текстами (за вибором учителя та учня).</p> <p>Орфографія (9 год.)</p> <p>Повторення і поглиблення знань з орфографії</p> <p>Правопис географічних назв і слів, похідних від них.</p>	<ul style="list-style-type: none"> * знає ознаки складного речення; * визначає складне речення з безсполучниковим і сполучниковим (сурядним і підрядним) зв'язком; * розпізнає складносурядне речення, його будову, засоби зв'язку між частинами речення в ньому; * розрізняє складнопідрядне речення, його будову, засоби зв'язку між частинами речення в ньому; * конструює і доречно вживає в мовленні основні види складнопідрядних речень, речення з кількома підрядними частинами, а також безсполучникові складні речення; * знаходить складні речення з різними видами сполучникового і безсполучникового зв'язку; * вживає пряму і непряму мову, замінює пряму мову непрямою; * будує речення в формі діалогу, з залученням цитат для передачі чужої мови; <ul style="list-style-type: none"> * визначає типову ситуацію спілкування, характерну для різних стилів, зокрема для наукового і офіційно-ділового; * запам'ятовує і відтворює основні положення тексту наукового і офіційно-ділового стилю зі збереженням стильових особливостей, засобів зв'язку; * має уявлення про правила офіційного спілкування; <ul style="list-style-type: none"> * знає правила написання географічних назв і слів, похідних від них, частки <i>nie</i> з

Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів
<p>Написання частки <i>nie</i> з дієприкметниками та дієприслівниками.</p> <p>Правопис дієприслівникових форм на <i>-wszy, -wszy</i>.</p> <p>Написання похідних прийменників і сполучників.</p> <p>Практичне засвоєння матеріалу: робота з текстами (за вибором учителя та учня)</p> <p>Пунктуація: розширення та узагальнення знань (3 год.)</p> <p>Розділові знаки між частинами складносурядного речення.</p> <p>Розділові знаки у складнопідрядному реченні.</p> <p>Розділові знаки у безсполучниковому складному реченні з різними видами сполучникового і безсполучникового зв'язку.</p> <p>Практичне засвоєння матеріалу: робота з текстами (за вибором учителя та учня)</p> <p>Повторення вивченого матеріалу (1 год.)</p> <p>III. Соціокультурна лінія</p> <p>Орієнтовна тематика спілкування та рекомендовані тексти:</p> <p>Усна народна творчість. Національні звичаї, традиції, свята. Культура взаємин.</p> <p>Національний характер поляків.</p> <p>Майстри польського художнього слова в галузі епіки (І. Красицький, А. Міцкевич, Б. Прус, Г. Сенкевич, В.С. Реймонт), лірики (Я. Кохановський, А. Міцкевич, Ю. Словацький, Ц. К. Норвід, А. Асник, Я. Каспрович, К. Пшерва-Тетмаєр, Л. Стафф, Я. Лехонь, В. Броневський, З. Герберт, Ч. Мілош, В. Шимборська), драми (Ю. Словацький, А. Фредро, С. Мрожек).</p> <p>Крилаті вирази та їх походження.</p> <p>Шкільне життя.</p> <p>Навчальні досягнення, мої мрії. Вибір професії.</p> <p>Моя родина. Шанобливе ставлення до батьків, рідних.</p> <p>Пам'ять про предків.</p> <p>Моральні цінності та якості людини. Улюблений відпочинок (твори для молоді та юнацтва: Я. Корчак, М. Ковнацька, Г. Янушевська, А. Фелдер, Я. Мейсснер та ін.).</p> <p>Рідний край.</p>	<p>дієприкметниками та дієприслівниками, перевіряє написане;</p> <p>* правильно пише й обґрунтовує написання дієприслівникових форм на <i>-wszy, -wszy</i>, похідних прийменників і сполучників;</p> <p>* знаходить, виправляє орфографічні помилки в написанні повнозначних і службових частин мови на вивчені правила;</p> <p>* обґрунтовує і правильно ставить кому в складносурядному та складнопідрядному реченні, а також у безсполучниковому складному реченні з різними видами сполучникового і безсполучникового зв'язку;</p> <p>* знаходить, виправляє пунктуаційні помилки на вивчені правила;</p> <p>* визначає лексичні, морфологічні, синтаксичні засоби зв'язку речень у тексті;</p> <p>* має певні знання про національно-культурне значення польської усної народної творчості, роль художньої літератури, про національні звичаї, традиції, свята, національний характер поляків (з урахуванням досвіду поляків, що проживають на території України);</p> <p>* знає тематичні групи слів, що відбивають специфіку польської матеріальної культури;</p> <p>* сприймає і оцінює почуті, прочитані відомості, добирає з них інформацію, необхідну для досягнення комунікації;</p> <p>* читає і розуміє різні за стилями та жанрами тексти, залучені до ознайомлення за темою спілкування;</p> <p>* бере участь у обговоренні теми, висловлює власні думки, міркування і переживання;</p> <p>* знає про видатних особистостей в галузі культури, про певні традиції, культуру, звичаї польського народу та поляків, які мешкають на території України (стосунки між людьми, національне мистецтво, моральні цінності);</p> <p>* має певне уявлення про розвиток польської класичної літератури; про дитячу літературу, твори для юнацтва, порівнює їх з традиціями українців;</p>

Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів
<p>Географічне положення України та Польщі. Господарчі галузі. Туризм, екскурсії, краєвиди.</p> <p>Польща. Життя суспільства. Визначні постаті культури. Музика (Ф. Шопен, К. Шимановський, І.Я. Падеревський, К. Пендерецький), театр (В. Богуславський, С. Виспянський, Х. Моджеєвська, Г. Запольська), кіно (режисери – Є. Кавалерович, К. Кесльовський, А. Вайда, К. Зануссі, Є. Гофман, актори – Б. Брильська, Б. Тишкевич, Г. Шаполовська, З. Цибульський, Д. Ольбрихський, П. Адамчук, Є. Штур та ін.). Сучасна молодіжна пісня (М. Грехута, Ч. Немен, М. Родович, Е. Гурняк, К. Кравчик). Відомі спортсмени (Р. Кубіца, Ю. Ковальчик, Р. Левандовський, А. Малиш, А. Радванська). Думки видатних людей (прозові і віршовані твори Я. Івашкевича, М. Мусерович, Я. Парандовського, С. Лема, А. Сапковського, Я. Твардовського, Е. Ліпської та ін.). Літературне та мистецьке краєзнавство: знайомство з іменами і творами поетів та письменників, художників, скульпторів, видатних учених рідного краю польського походження (за вибором учнів або вчителя).</p> <p>IV. Діяльнісна лінія</p> <p>Удосконалення організаційно-контрольних умінь, як-от: визначати мету власної пізнавальної діяльності, планувати власні дії для досягнення мети, здійснювати заплановане, оцінювати одержаний результат. Розуміння гуманістичного сприйняття дійсності та формування світогляду і світу цінностей учнів, соціальних основ, що спираються на колективізм, приязнь, почуття відповідальності, умінь ефективно діяти задля власних потреб і для потреб інших людей. Удосконалення пізнавальних, творчих, естетичних та етичних умінь учнів. Розвиток та удосконалення вмінь креативно підходити до виконання поставлених завдань. Формувати адекватне сприйняття дійсності, подій і вміння толерантно висловлювати власні почуття. Удосконалення вмінь виконувати навчальні завдання за комп'ютером. Закріплення вмінь і навичок роботи в команді, у групах, парах; прийняття колективних рішень, умінь толерантно ставитися до чужої думки, адекватно реагувати на зауваження, враховувати їх при відпрацюванні завдань.</p>	<p>* знає імена відомих поляків, що створювали славу польському народу як у минулі часи, так і сьогодні; * сприймає важливість сімейних традицій і знає своє походження; намагається вивчати свій родовід; * сприймає основні цінності життя; цінує власне здоров'я і здоров'я оточуючих; * розуміє внесок поляків у світову культуру; * знає 2-3 афоризми та 1-2 вірші напам'ять; *знає імена вчених, видатних діячів мистецтва та літератури рідного краю (польського походження) і відтворює зміст їх творів, наукових робіт (стисло): 1-2 ім'я (за вибором учня або вчителя);</p> <p>* усвідомлює, визначає мотив і мету власної пізнавальної та життєтворчої діяльності; * планує діяльність для досягнення мети, розподіляючи її на окремі етапи; * оцінює проміжні і кінцеві результати пізнавальної діяльності, вносить необхідні корективи; * аналізує мовні та позамовні поняття, явища, закономірності, порівнює, узагальнює, конкретизує їх, робить висновки на основі спостережень; * виділяє головне з другорядного, моделює мовні й позамовні поняття, явища, закономірності; * уявляє словесно описувані предмети, явища, фантазує на основі сприйнятого; * прогнозує подальший розвиток явищ; * переносе раніше засвоєні знання і вміння в нову ситуацію; * помічає, формулює проблеми в процесі навчання і життєдіяльності; * усвідомлює будову предмета вивчення; * робить припущення щодо способу розв'язання певної проблеми, добирає</p>

Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів
<p>Подальший розвиток аналітичних навичок для виконання завдань порівняльного характеру;</p> <p>Розвиток навичок обов'язкового виконання завдання на засадах науковості, творчої ініціативи та креативних підходів.</p> <p>Виховання засобами предмета толерантного ставлення до поглядів і переконань інших людей, поваги до інших культур, адекватного сприйняття культури поляків, інших народів світу; розвиток почуття приналежності до регіональної, національної, європейської спільноти, формування патріотичних настанов.</p> <p>Формування вмінь поводити себе вибірково: відповідно до загальноприйнятих принципів суспільного життя, власних переконань, всупереч моді, рекламі і груповому тиску.</p> <p>Удосконалення умінь приймати самостійні рішення в різних життєвих ситуаціях.</p>	<p>аргументи для його доведення;</p> <ul style="list-style-type: none"> * спростовує хибні припущення і твердження; * помічає, цінує красу в мовних явищах, у природі, творах мистецтва, у вчинках людей і результатах їхньої діяльності; * спроможний критично оцінити відповідність власних вчинків загальнолюдським моральним нормам, усувати помічені невідповідності; * здатний уявити себе на місці інших людей; * має переконання, що творити добро словом і ділом є обов'язком кожної людини; * толерантно ставиться до чужої думки та досвіду; * знайомиться з творами літератури, культурою, традиціями поляків, толерантно ставиться до культурних надбань інших народів; * вміє працювати самостійно, в групах, парах; * сприймає допомогу старших.

Використання ІКТ у навчальному процесі

Перегляд телепередач для дітей, театральних спектаклів, фільмів (пригодницьких, про подорожі), екранізацій художніх творів (комедій, вестернів, історичних фільмів, легенд, міфів тощо), прослуховування радіопередач.

Перегляд навчальних популярно-наукових і документальних фільмів. Перегляд репродукцій картин, скульптур, ілюстрацій, фотографій, пов'язаних з прочитаними текстами.

Перегляд фільму-казки, театральної байки, часопису для дітей, коміксу. Свідомий перегляд рекламних текстів, виділення в них елементів впливу (аналіз змісту та художньої форми; поняття антиреклами).

Знайомство з молодіжними часописами, аудіо- і відеокліпами, графіті. Прослуховування класичної музики, колядок, дитячих пісень, бардівських пісень, сучасної розважальної музики.

Використання комп'ютерних технологій для організації навчального процесу відповідно до змістових ліній і розділів програм

Аудіювання

Прослуховування текстів, у тому числі з одночасним їх читанням на екрані, виділення слів, які читають, кольором. удосконалення навичок аудіювання; використання текстових документів, малюнків, діаграм, демонстраційних матеріалів.

Демонстрація навчальних і контрольних завдань для перевірки умінь слухати, розуміти, аналізувати, оцінювати власне висловлювання.

Інтернет: аудіо - та відеоматеріали, пісні, інтерв'ю, бесіди з відомим людьми, аудіокниги, музичні відеокліпи, кінокліпи, фільми.

Діалогічне та монологічне мовлення

Створення на уроках штучного мовного середовища (мовлення дикторів, майстрів художнього слова, носіїв мови).

Інтернет: організація реальної комунікації з носіями мови, використання мультимедійних технологій, гіпертексту у вигляді зв'язного сюжету, в якому учень бере участь; природний діалог.

Читання

Наявність анімаційних фрагментів, можливість виділення окремих частин, автоматизація пошуку, словникова допомога, доступ до електронних бібліотек, аудіокниг, які можна прослуховувати з одночасним читанням.

Говоріння

Створення умов реальної усної комунікації (веб-камера, мережеві технології, телемости, звукове синхронне спілкування), створення діалогів різних типів з комп'ютерними персонажами, ведення діалогу з різними співрозмовниками,

комп'ютерні презентації, контроль з використанням мікрофонів, програм звукозапису.

Письмо

Ілюстрації до писемних робіт у графічному редакторі, автоматична перевірка орфографії, автоматичні операції з текстом, можливість багаторазового коригування робіт, реальна комунікація у писемній формі по електронною поштою.

Тестування, анкетування.

Фонетика

Прослуховування зразків правильної вимови носіїв мови, поскладове промовляння, запис власного мовлення, індивідуальна праця у власному темпі, імітація зразка (аудіотренажер), тестування лексичних навичок.

Орфографія

Зорово-слуховий диктант, робота зі схемами, з наочністю, кольором, анімацією, звуковими ефектами; різноманітні вправи, робота над помилками, що супроводжується звуком, виділенням помилки кольором.

Лексика

Тренувальні і контрольні вправи, системна організація матеріалу, сортування слів за тематикою, добір синонімів, антонімів.

Граматика

Ознайомлення з граматичною структурою, правилом за допомогою анімаційних схем, відеофрагментів, таблиць, схем, інтерактивних діаграм, візуалізація граматичних правил (кольори, шрифт, відео), робота над помилками з використанням довідників, з повторенням правил; вибір рівня складності граматичних завдань; контроль на різних якісних рівнях.

Комп'ютерні тестові завдання.

Соціокультурна компетенція

Тексти для читання, аудіювання, електронні бібліотеки, банки даних, мережа Інтернет. Використання слайдів, карт, схем, таблиць, відео- і аудіоматеріалів.

Огляд експонатів в музеях, віртуальні музеї, віртуальні екскурсії по містах, огляд пам'яток, показ модної колекції для дітей.

Ознайомлення з оригінальними витворами мистецтва. Художнє ремесло, вишивка.

Укладачі: О.А. Войцева, Т.Г. Бучацька